

stali da im broj u minuti prelazi gornju fiziološku granicu, npr. pri slabosti srca, u tijeku upalnih i infekcijskih bolesti itd. **e** rapid pulse **f** pouls fréquent, pouls rapide **nj** beschleunigter Puls, schnell schlagender Puls

učestalost disanja – frequentia respirationis [*lat.* frequentia, -ae, f. = učestalost + *lat.* respiratio, -onis, f. = disanje] Učestalost dišnih pokreta za mirovanja pri sobnoj temperaturi u tijeku jedne minute; mijenja se ovisno o mnogim fiziološkim i patološkim činiteljima. **e** respiratory rate **f** fréquence des mouvements respiratoires **nj** Atemfrequenz

učestalost gena Relativna čestota pojedinog alela u populaciji. **e** gene frequency **f** fréquence des gènes **nj** Genhäufigkeit, Genfrequenz

učinak – effectus, -us, m. Posljedica nekoga djelovanja, utjecaj što ga ostavlja neko djelo na okolinu; efekt. **e** effect **f** effet **nj** Effekt

učinak drugoga plinovitog anestetika Brži porast parcijalnoga tlaka plinovitog anestetika u alveolama pluća istodobnom primjenom još jednoga plinovitog anestetika. **e** second gas effect **nj** Zweit-Gas-Effekt

učinak »perigo« Učinak nitrita kojim se sprječava razvoj bakterija *Clostridium sporogenes* u salamurenu mesu tijekom toplinske obrade pri temperaturi od 90 do 130 °C. **e** Perigo effect **nj** Perigo-Effekt

učinak prenapučenosti Plurivalentni stres zbog smanjena životnog prostora, popraćen agonističkim vladanjem. **e** overpopulation effect **f** effet de surpopulation **nj** Übervölkerungseffekt, Massensiedlungseffekt

učinak prvog prolaza Utjecaj jetre na lijekove nakon njihova uzimanja putem usta i apsorpcije u crijevima. **e** first pass effect **f** effet de premier passage **nj** Erst-Passage-Effekt

ud – membrum, -i, n. Dio tijela za pokretanje i hvatanje; Sin.: ekstremitet, okrajina. **e** limb, member, extremity **f** membre, extrémité **nj** Extremität, Gliedmasse

udah → udisaj

udaljenost fundus-simfiza – distantio fundus-symphysis [*lat.* distantio, -ae, f. = udaljenost + *lat.* fundus, -i, m. = dno + *grč.* σῦμϋσις = srastanje] *hm* Udaljenost od dna maternice do gornjeg ruba simfize, mjeri se običnim centimetrom; rutinski dio antenatalne skrbi za procjenu rasta djeteta i dobi trudnoće. **e** fundus-symphysis distance **f** mensuration fond utérin – symphyse **nj** Fundusabstand

udar električne struje – electrocutio, -onis, f. [*grč.* ἤλεκτρον = jantar + *lat.* quatio, 3. = stresti] Ozljeda koja nastaje uključivanjem organizma u tok električne struje kojom prilikom struja prolazi kroz tijelo. **e** electrocution **f** électrocution **nj** Elektroktion

udar munje – fulguratio, -onis, f. [*lat.* fulgur, -uris, n. = munja] Ozljeda od atmosferskog elektriciteta (munje). **e** stroke of lightning **f** fulguration **nj** Blitzschlag

udaranje slabinama *vm* Jako ubrzano i plitko disanje, naročito u konja, zbog prekomjernog napora ili pregrijanosti (aktivna hiperemija pluća). **nj** Flankenschlagen

udarna doza Početna veća doza lijeka da se što prije uspostavi njegova djelotvorna koncentracija (npr. sulfonamidi, kardiotonici, lidokain). **e** loading dose **f** dose de charge **nj** Stoss-Dosis

udarni volumen srca Količina krvi koju svaka srčana klijetka izbací jednom kontrakcijom; sistolički volumen; u čovjeka u mirovanju iznosi oko 70 mL. **e** stroke volume **f** volume systolique **nj** Schlagvolumen

udičasto stopalo → pes kalkaneus

udisaj Udah, udahnuti zrak kao početni dio disanja. **e** inspirium **f** inspirium **nj** Inspiration, Einatmungsphase

udisanje – inspiratio, -onis, f. [*lat.* in = u + *lat.* spiro, 1. = puhati, disati] Ulaženje zraka u pluća i dišne putove kao posljedica kontrakcije inspiracijskih mišića i širenja prsnoga koša. **e** inspiration **f** inspiration **nj** Inspiration, Einatmung

udišuci zijev Obrazac vladanja u mnogih bovida, pri kojemu nakon lizanja plodnih tekućina s plodnih ovojnica poslije porođaja i lizanja mladunca, majka lagano podigne glavu, obliže njušku ili nozdrve te zijevne uz poluzatvorene oči i nepčano smotan jezik. **e** sniff-yawning **nj** Riechgähnen

udlaga – ferula, -ae, f. [*lat.* ferula, -ae, f. = štap] Svako kruto ili elastično sredstvo za imobilizaciju ozlijeđena ili bolesna dijela tijela. **e** splint **f** attelle **nj** Schiene

udni dio povlakača spolnog uda – pars penina musculi retractoris penis [*lat.* pars, -tis, f. = dio + *lat.* penis, -is, m. = muški spolni ud + *lat.* musculus, -i, m. = mišić + *lat.* retracto, 1. = pipati, obrađivati + *lat.* penis, -is, m. = muški spolni ud] *vm* U mužjaka, ventralni, veći i duži dio povlakača spolnog uda, koji leži s ventralne strane duž spolnog uda. Građen je od glatkih mišićnih vlakana. Nakon erekcije vraća ud u prepucij. **e** retractor penis **f** muscle rétracteur du pénis **nj** Rückzieher des Penis

udo → spolni ud

udovoljenje liječniku Savjesna i pouzdana odanost bolesnika uputama i savjetima liječnika. Naziva se i komplajans. **e** compliance **f** complaisance à l'égard du medecin **nj** Patienten-Compliance

udružene malformacije Kombinacija prirodnih malformacija čije se zajedništvo ne može objasniti ni etiološki ni formalno embriološki. **e** association of malformations **f** association de malformations **nj** Fehlbildungsassoziation